

ΑΛΚΗ ΖΕΗ
Η Κωνσταντίνα
και οι
αράχνες της

...ΜΙΑ ΔΥΣΚΟΛΗ ΕΦΗΒΕΙΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

ΔΙΑΒΑΖΩ ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΚΑΙ... ΒΡΙΣΚΩ ΤΑ ΚΛΕΙΔΙΑ ΤΟΥ!

Ξεκλειδώνοντας τις ιδέες του μυθιστορήματος μπορώ...

- να εμπλακώ στην ιστορία, να εκφράσω γραπτά ή προφορικά βαθύτερες σκέψεις ή και να εκφραστώ καλλιτεχνικά.
- να διαβάσω διαθεματικά, να εξετάσω το θέμα από πολλές πλευρές, να ερευνήσω, να αναφερθώ σε άλλα κείμενα, εικόνες κ.ά.
- να συνεργαστώ, να μοιραστώ σκέψεις και απόψεις, να αναπτύξω διάλογο με τους συν-αναγνώστες και τους φίλους μου, να αξιοποιήσω τις ικανότητες και τα ταλέντα μου.

Δηλαδή, να γίνω ενεργητικός αναγνώστης/στρια, να διαβάσω δημιουργικά, να σκεφτώ πάνω σ' αυτό που διάβασα, να δώσω προεκτάσεις και να εμβαθύνω στο περιεχόμενο αποκαλύπτοντας όλο του το εύρος.

Κυρίως, όμως, να απολαύσω την ανάγνωσή του!

Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΛΚΗΣ ΖΕΗ

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1923 και πέθανε το 2020.

Τόποι στους οποίους έζησε: Ελλάδα, Σοβιετική Ένωση, Ιταλία, Γαλλία.

Επάγγελμα: Συγγραφέας.

Έργο: 20 ιστορίες και μυθιστορήματα για παιδιά και ενηλίκους.

Βραβεία: Πολλά, πάρα πολλά στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Το μεγαλύτερο όμως βραβείο είναι η αγάπη των μικρών και των μεγάλων αναγνωστών.

ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΡΑΧΝΕΣ ΤΗΣ

Στο μυθιστόρημα αυτό η Άλκη Ζέη δε γράφει παιδικές και νεανικές αναμνήσεις. Παρατηρεί το σύγχρονο παιδί και τη ζωή του. Θίγει θέματα διαπολιτισμικότητας, σύγκρουσης γενεών, δύσκολες οικογενειακές καταστάσεις, όπως αυτές που προκαλεί ένα διαζύγιο, κυρίως όμως τα ναρκωτικά. Όλα αυτά τα σοβαρά κοινωνικά προβλήματα τα χειρίζεται χωρίς ηθικολογίες και διδακτισμούς, τα γράφει σαν μια αντιπαράθεση των αρχών και επιχειρημάτων της παλαιότερης γενιάς με τα σύγχρονα αδιέξοδα, τις αράχνες που η δεκαετίαχρονη ηρωίδα προσπαθεί να υπερβεί μέσα από τον δικό της κώδικα αξιών.

ΤΟ ΘΕΜΑ

Η Κωνσταντίνα και οι αράχνες της, ένα κοινωνικό μυθιστόρημα με θέμα τα ναρκωτικά, είναι ένα από τα βιβλία που έγραψε το 2002 η Άλκη Ζέη για τους νέους.

Σε μια συνέντευξή της λέει:

«Στο κοντινό μου περιβάλλον δεν είχαμε προβλήματα με ναρκωτικά, ούτε γνώριζα αυτό τον κόσμο. Σαν θέμα βέβαια με προβλημάτιζε πάντα. Σοκαρίστηκα λοιπόν πολύ όταν διάβασα στην εφημερίδα για ένα 13χρονο κορίτσι που πέθανε στη Θεσσαλονίκη από ηρωίνη. Μίλησα με γονείς και παιδιά και κατάλαβα ότι το πρόβλημα αγγίζει τους πάντες, ανεξάρτητα από κοινωνική τάξη και μορφωτικό επίπεδο... Αν πέτυχα να κάνω τα παιδιά να ακούσουν τουλάχιστον, το μέλλον θα δείξει».

Γνωρίζεις λόγους για τους οποίους πολλοί νέοι πέφτουν στα ναρκωτικά, ανεξάρτητα από κοινωνική τάξη και μορφωτικό επίπεδο, όπως υποστηρίζει η συγγραφέας; Αν ναι, μπορείς να τους σημειώσεις.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Αν όχι, θα ανακαλύψεις μερικούς από αυτούς τους λόγους διαβάζοντας το μυθιστόρημα.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟΙ ΚΟΣΜΟΙ...

...ο κόσμος των ενηλίκων

Η Φάρμουρ

Διαβάζοντας το μυθιστόρημα μας δημιουργείται η εντύπωση ότι η ζωή της γιαγιάς έχει σταματήσει στο παρελθόν: στην εποχή της Κατοχής.

Να σημειώσεις, επιγραμματικά, αναφορές στο παρελθόν της γιαγιάς.

.....

.....

Πώς επηρεάστηκε η σχέση της γιαγιάς με την Κωνσταντίνα από αυτή την εμμονή στο παρελθόν;

.....

.....

Οι τρεις Ασπασίες

Η κοντούλα Ασπασία, η παχουλή Ασπασία, η Ασπασία που «στύβει πέτρα και βγάζει γάλα»: οι πιστές φίλες της γιαγιάς.

Να σκιαγραφήσεις τον χαρακτήρα της καθεμιάς και να τους δώσεις ένα όνομα που να ταιριάζει με τον ρόλο τους στο μυθιστόρημα.

● Η κοντούλα Ασπασία ή:

.....

● Η παχουλή Ασπασία ή:

.....

● Η Ασπασία που «στύβει πέτρα και βγάζει γάλα» ή

.....:

Οι δάσκαλοι

Ο κύριος Χάινερ και ο κύριος Μπένος, οι δύο εκπαιδευτικοί, επηρέασαν και στήριξαν την Κωνσταντίνα σε δύσκολες στιγμές.

Με ποιον τρόπο ο καθένας; Σε ποιες περιπτώσεις;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Οι γονείς

Οι γονείς είναι το παν για τα παιδιά τους. Έτσι και για την Κωνσταντίνα. Όταν οι γονείς της χώρισαν, η ζωή της ήρθε τα πάνω κάτω!

Πώς αντέδρασε η Κωνσταντίνα; Ποιες επιπτώσεις είχαν οι αποφάσεις τους για την ηρωίδα;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟΙ ΚΟΣΜΟΙ...

...ο κόσμος των νέων

Η Κωνσταντίνα

Η Κωνσταντίνα γεννήθηκε στην Ελλάδα, πέρασε τα παιδικά της χρόνια στη Γερμανία, επέστρεψε έφηβη πίσω στην πατρίδα. Τελικά, όπως διαβάζουμε, η προσαρμογή της ήταν πολύ δύσκολη.

Να καταγράψεις τα προβλήματα της Κωνσταντίνας, να τα αξιολογήσεις και να γράψεις την άποψή σου για αυτά.

- Της έλειπαν οι γονείς της.
- Η σχέση με τη γιαγιά της
- Η αλλαγή χώρας
- Η αλλαγή σχολείου
- Αντιμετώπισε πρόβλημα στη γλώσσα.
- Είχε μοναξιά.
- Ένιωθε ανασφάλεια.

.....

.....

.....

Ο Λουμίνης

Η σχέση της Κωνσταντίνας με τον Λουμίνη ήταν καθοριστική.

Τι τους έφερε κοντά; Είχαν παρόμοιες εμπειρίες; Για ποιο λόγο πιστεύεις ότι ο νεαρός εφοδίαζε την Κωνσταντίνα με χάπια; Είχε όνειρα ο Λουμίνης; Είχε η Κωνσταντίνα;

.....

.....

.....

Η Λαίδη Ντι

Και η Λαίδη; Είχε κάτι κοινό με τους δυο νέους ή απλά ήταν το «βαποράκι» του Λουμίνη;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Η Μαρίνα και ο αγώνας της απεξάρτησης από τα ναρκωτικά

Η Μαρίνα εμφανίζεται στις τελευταίες σελίδες του μυθιστορήματος. Γιατί πιστεύεις ότι η Άλκη Ζέη επινόησε αυτή την ηρωίδα;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ

Στη δεκαετία του '50, μετά τον πόλεμο και τον εμφύλιο, η χώρα ήταν κατεστραμμένη: άνθρωποι είχαν χάσει τη ζωή τους, είχαν κυνηγηθεί για τις ιδέες τους, δουλειές δεν υπήρχαν. Δεκάδες χιλιάδες Έλληνες μετανάστευσαν στα βιομηχανικά κράτη της δυτικής Ευρώπης για να φτιάξουν από την αρχή τη ζωή τους.

Οι χώρες υποδοχής Ελλήνων μεταναστών στην Ευρώπη ήταν κυρίως η Γερμανία, το Βέλγιο, η Ελβετία, η Γαλλία, οι σκανδιναβικές χώρες.

Έρευνα για το φαινόμενο της μετανάστευσης

Θέματα τα οποία μπορείς να επεξεργαστείς σχετικά με τη μετανάστευση των Ελλήνων τις έξι πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα:

- Αριθμός μεταναστών
- Περιοχές απ' όπου έφυγαν Έλληνες μετανάστες
- Πόσοι πήγαν και σε ποια χώρα
- Επαγγέλματα
- Προβλήματα στις χώρες υποδοχής

Στις μέρες μας, η Ελλάδα είναι πλέον χώρα υποδοχής μεταναστών.

Θέματα τα οποία μπορείς να επεξεργαστείς για το φαινόμενο αυτό τα τελευταία 20 χρόνια:

- Αριθμός μεταναστών
- Χώρες καταγωγής των μεταναστών
- Επαγγέλματα
- Προβλήματα που αντιμετωπίζουν στη χώρα μας
- Λόγοι μετανάστευσης

Η Κωνσταντίνα, παιδί μεταναστών

Οι γονείς της Κωνσταντίνας δεν ήταν εργάτες, αλλά εκπαιδευτικοί σταλμένοι από το ελληνικό κράτος για να εργαστούν στα ελληνικά σχολεία του Άαχεν. Ωστόσο το παιδί τους, όπως συμβαίνει συνήθως στα παιδιά των μεταναστών, είχε διπλή ταυτότητα.

Πώς καταγράφεται η διπλή ταυτότητα στο μυθιστόρημα;

.....
.....
.....

«Η αράχνη πλέκει έναν ιστό και παγιδεύει τα θύματά της»

Η Κωνσταντίνα και οι αράχνες της. Μπορείς να εξηγήσεις τον τίτλο του μυθιστορήματος;

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Πρότεινε έναν νέο τίτλο για το μυθιστόρημα:

«.....»

ΟΥΣΙΕΣ

Η Κωνσταντίνα για να ξεφύγει από τα προβλήματά της άρχισε να παίρνει «ουσίες». Διαπίστωσε λοιπόν ότι τα γαλάζια χαπάκια, αλλά και το αθώο σιρόπι για τον βήχα, την «έφτιαχναν» κάπως.

Βρες τι σημαίνει:

- Παραισθησιογόνα ουσία
- Διεγερτικό φάρμακο
- Κατασταλτικό φάρμακο
- Τοξικομανής
- Εξαρτημένο άτομο
- Απεξάρτηση
- «Απαγορεύεται η είσοδος σε ανήλικους κάτω των 17 ετών και η κατανάλωση αλκοόλ». Πού πρέπει να αναρτάται αυτή η πινακίδα; Ξέρεις ότι το αλκοόλ προκαλεί εθισμό;
- Υπάρχει αλκοόλ σε «αθώα» ποτά όπως η μπύρα;
- Τι είναι τα «ποτά μπόμπες»;
- Ξέρεις τι είναι το «αλκοτέστ»;

Σκέψου λοιπόν όταν παραγγέλνεις να πιεις!

Η ΣΩΣΤΟΤΕΡΗ ΠΡΟΛΗΨΗ ΕΙΝΑΙ Η ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Υπεύθυνοι φορείς ενημέρωσης για τα ναρκωτικά:

- Οργανισμός Κατά των Ναρκωτικών, ΟΚΑΝΑ, www.okana.gr
- Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων, ΚΕΘΕΑ, www.kethea.gr
- Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης για τα Ναρκωτικά, ΕΚΤΕΠΝ, www.ekterpn.gr

26 Ιουνίου: Παγκόσμια ημέρα κατά των ναρκωτικών

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Οι κριτικοί της λογοτεχνίας κατατάσσουν τα μυθιστορήματα σε κατηγορίες. Αυτό το μυθιστόρημα της Άλκης Ζέη ανήκει στην κατηγορία του κοινωνικού μυθιστορήματος.

**Τι θα πει κοινωνικό μυθιστόρημα;
Ποια είναι τα χαρακτηριστικά του; Τι πραγματεύεται;**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Έχεις διαβάσει άλλα κοινωνικά μυθιστορήματα; Να γράψεις τα στοιχεία τους (τίτλο, συγγραφέα, εκδότη) και το θέμα του καθενός από αυτά.

-
-
-
-
-
-

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

Η λογοτεχνία δεν είναι μάθημα σαν τα άλλα, δεν έχει ύλη, δεν έχει στόχο να δώσει συγκεκριμένες γνώσεις, δεν είναι μετρήσιμη και τέμνει όλα τα αντικείμενα του αναλυτικού προγράμματος. Ταυτόχρονα, μπορεί να μιλήσει στα βαθύτερα στρώματα της ψυχής του αναγνώστη.

Ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα λογοτεχνίας είναι μια οργανωμένη πρόταση για να διαβαστεί και να συζητηθεί ένα βιβλίο σε μια σχολική ή άλλη ομάδα. Είναι μια μέθοδος που ζητά από τους αναγνώστες-μαθητές και εκπαιδευτικούς-να έχουν ενεργητική συμμετοχή και να συνεργαστούν ώστε όλοι να εμβαθύνουν στο περιεχόμενο του βιβλίου.

Μαρίζα Ντεκάστρο

Η ΕΦΗΒΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΔΕΝ ΕΙΧΕ ΠΟΤΕ ΤΗΣ ΥΠΟΨΙΑΣΤΕΙ ΠΩΣ ΟΙ ΓΟΝΕΙΣ ΤΗΣ ΘΑ ΧΩΡΙΖΑΝ. ΜΑ ΠΩΣ ΓΚΡΕΜΙΣΤΗΚΑΝ ΟΛΑ; ΧΑΡΗ ΣΤΑ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΑ ΓΑΛΑΖΙΑ ΧΑΠΑΚΙΑ ΟΜΩΣ ΔΕΝ ΤΗ ΝΟΙΑΖΕΙ ΠΛΕΟΝ ΤΙΠΟΤΑ. ΠΑΓΙΔΕΥΜΕΝΗ ΣΤΙΣ ΔΡΑΧΝΕΣ ΤΗΣ ΠΑΛΕΥΕΙ ΜΕ ΧΕΡΙΑ ΚΑΙ ΜΕ ΠΟΔΙΑ ΝΑ ΞΕΜΠΛΕΧΤΕΙ ΑΠΟ ΤΑ ΔΙΧΤΥΑ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ. ΘΑ ΤΑ ΚΑΤΑΦΕΡΕΙ;

Κυκλοφορεί
από τις εκδόσεις

ΜΕΤΑΙΧΜΙΘ

ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ

**ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΕ
Η ΜΑΡΙΖΑ ΝΤΕΚΑΣΤΡΟ, ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ
ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ.**

«Ένα εμφανώς παιδαγωγικό μυθιστόρημα, χωρίς το παραμικρό δείγμα διδακτισμού. Με ζωνρά αφηγηματικά πρόσωπα, σωστές δόσεις χιούμορ και πλήρη οικονομία δυνάμεων, η Ζέη δημιουργεί ένα ολοκληρωμένο (αξιανάγνωστο για κάθε ηλικία) μυθιστόρημα».

Βαγγέλης Χατζηβασιλείου, *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*